

KRUIP IN DE HUID VAN...

Ervaringsgerichte docentendag: contact met de ander én historische sensatie

Ondergaan wat een migrant doormaakt, wanneer hij op de vlucht voor honger of geweld een nieuw land binnenkomt. Dat deden vijftien docenten op 20 mei tijdens de docentendag in het Openluchtmuseum in Arnhem. Het spelen van de migratiegame *Restart* in een omgeving vol historische objecten maakte de dag een zintuiglijke belevenis.

Menze Poortman is lid van de VGN-commissie Didactiek en Activiteiten.

De talloze moeilijkheden die migranten tegenkomen, worden wat meer voelbaar als je in hun huid kruipt. In *Restart* komt het dan ook voor dat je drie keer afgewezen wordt voor werk, een onbekend product moet zoeken in de winkel en dat je onbekenden moet aanspreken om contact te maken. En je wilt het wel graag goed doen, want werk levert punten op, evenals veel nieuwe vrienden en ondertussen moet je ook nog inburgeren en heb je op afgesproken tijdstippen afspraken in alle hoeken van het uitgestrekte museum.

LOEF AFSTEKEN

Het is de gedeelde ervaring die het makkelijker maakt ons te verplaatsen in de ander. Je eigen zelf afleggen, waardoor er ruimte ontstaat voor de ander. Onvermijdelijk verandert daardoor je beeld dat je over hem had en ontstaat een nieuw contact met de vreemdeling. Dit principe

werkt goed voor de leerlingen die *Restart* spelen. De opdrachten, bedoeld voor scholieren, waren voor docenten misschien te weinig diepgaand om hen aan hun opvattingen over migranten te laten twijfelen. Meer dan inleving in de vluchteling, zag je leraren leerlingen worden die elkaar de loef wilden afsteken. Naar het schijnt zijn er rennende docenten gesignaleerd, die nog op tijd moesten komen voor hun volgende inburgeringsopdracht.

EXPERIENCE

Beleving van het verleden zal ook centraal staan in de nieuwe attractie van het Openluchtmuseum: de Canon Experience van Nederland. Deze gaat pas open in 2017, maar voor de aanwezigen werd alvast een tipje van de sluier opgelicht. Tijdens de Experience loop je als het ware door de tijdvakken heen, waar met behulp van decor, geluid en projectie het verleden tot leven wordt gewekt. De attractie is eigenlijk de moderne variant van Huizinga's historische sensatie. Onze bekendste Nederlandse cultuurhistoricus had genoeg aan een historisch detail in een prent voor een gevoel van 'een onmiddellijk contact met het verleden, een sensatie even diep als het zuiverste kunstgenot, een

bijna ekstatische gewaarwording (sic!) van niet meer mijzelf te wezen, van over te vloeien in de wereld buiten mij, de aanraking met het wezen der dingen, het beleven der Waarheid door de historie'.¹ Het is haast onmogelijk een glimlach te onderdrukken bij het lezen van deze bloemrijke beschrijving, maar ze roept ook verlangen op. Het is het verlangen naar contact met het verleden – iets wat ook motor is achter de docentendagen.

UITDAGING

Geschiedenisdocenten hebben geen multimediale reconstructions nodig voor een moment van historische sensatie, maar een historisch detail is mogelijk niet voldoende dat gevoel op te roepen. Nieuwe docentendagen zullen weer zoeken naar ervaring met het verleden. Inleving, beleving, een gezamenlijke ervaring met gelijkgestemden waarbij ontroering leidt tot begrijpen van de ander en van het verleden. Dat is de uitdaging waar elke docentendag voor staat. ■

¹ Johan Huizinga, *Verzamelde werken* (Haarlem, 1948, 566).

Hebt u ideeën voor plaatsen van geschiedenis waar we naar toe kunnen gaan voor historische sensatie? Meld het aan vgndidactiek@gmail.com.